

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Bakalářská práce

Michal Šustr

2008

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu podnikatelské sféry

Globální bankovní systémy se zaměřením na zahraniční platební styk

Vypracoval:

Michal Šustr

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jiří Dvořák

Praha, duben 2008

Tady bude zadání BP

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma
»Globální bankovní systémy se zaměřením na zahraniční platební styk«
jsem vypracoval samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

Praha, duben 2008

.....
podpis studenta

Anotace

Globální bankovní systémy se zaměřením na zahraniční platební styk

Práce je zaměřena o oblast zahraničního platebního styku a vlivu globalizace na systémy zpracovávající přeshraniční platební příkazy. Aplikační část pojednává o využívání koncernových výhod a praktickém využití nových technologií.

duben 2008

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci bych chtěl poděkovat

Ing. Jiřímu Dvořákovi,

z Vysoké školy ekonomické v Praze, Fakulty

managementu v Jindřichově Hradci

Obsah

Úvod.....	8
Teoreticko-metodologická část	9
1 Globalizace a bankovníctví.....	10
1.1 Pojem globalizace	10
1.1.1 Počátky a vývoj globalizace	11
1.2 Úvod do bankovníctví	12
1.2.1 Centrální banka	13
1.2.2 Komerční (obchodní) banky	14
1.2.3 Specializované finanční instituce	16
2 Globalizace v bankovníctví.....	17
2.1 Back office banky a jeho činnosti	18
2.1.1 Druhy B/O činností – bankovní provoz	18
2.1.2 Dopad globalizace na B/O činnosti banky	19
2.1.2.1 Systém SWIFT	20
2.1.2.2 Přímé (elektronické) bankovníctví a Internet	21
2.1.2.3 Systém zahraničního platebního styku.....	23
2.1.2.4 Účetní systém banky	23
2.1.2.5 Angličtina jako neoficiální jazyk v bankovníctví	24
3 Pozice zahraničního platebního styku v bance.....	24
3.1 Krátce z historie ZPS	25
3.2 Současnost a blízká budoucnost ZPS	27
3.2.1 Vstup České republiky do EU	28
3.2.1.1 Clearingové systémy v rámci Evropské unie.....	28
3.2.2 Budoucnost ZPS	30
Praktická část	32
4 UniCredit Bank Czech Republic a.s. a její ZPS	33
4.1 Koncernové výhody ZPS	33
4.1.1 Malý příklad výhody koncernové platby	34
4.2 Systém Global PAYplus jako řešení ZPS v UniCreditGroup	35
4.2.1 Základní charakteristiky systému GPP	36
4.2.1.1 IT infrastruktura	37
4.2.2 Multi-offisové prostředí	38
4.2.3 Outsourcing v systému GPP	40
Závěr.....	42
Seznam použitých zdrojů.....	44
Seznam obrázků	45
Seznam příloh	46

Úvod

Téma bakalářské práce jsem si vybral na základě svých dvanáctiletých pracovních zkušeností v oblasti zahraničního platebního styku. Vždy jsem se zajímal o propojení této části bankovního provozu s dalšími službami banky a o pozici zahraničního platebního styku v bance.

Hlavním cílem je uvedení technologií, které mají vliv na vývoj v oblasti zahraničního platebního styku a vyvolání myšlenky, zda by bylo možné, aby v budoucnosti existovala pouze jediná společnost zabývající se zpracováním přeshraničních platebních příkazů.

V teoretické části se pokouším vysvětlit obecný jev, jakým je globalizace a její případné kladné a záporné stránky. Neopomenul jsem ani krátký popis bankovníctví a rozdělení bankovního sektoru. Dále jsem se zaměřil na vymezení oblasti bankovního provozu, do kterého právě zahraniční platební styk patří.

Dalším tématem je pozice zahraničního platebního styku v bance, jeho historie, současnost, možná budoucnost a případný vliv globalizace na tento sektor.

Praktická část je věnována popisu zahraničního platebního styku v UniCredit Bank Czech Republic, a.s., výhod koncernových plateb a detailnějšímu přiblížení nástroje, který tato banka používá pro zpracování svých přeshraničních platebních příkazů.

Teoreticko-metodologická část

1 Globalizace a bankovníctví

1.1 Pojem globalizace

Globalizace je pojem, se kterým se v posledních letech setkáváme stále častěji, a který je vždy jasně definován. O to více se užívá v běžné řeči a dokonce i v odborných kruzích. Mezřický¹ popisuje globalizaci jako proces, při kterém dochází k rozvoji mezinárodních ekonomických vztahů vedoucích k rostoucí propojenosti a vzájemné závislosti národních ekonomik. Globalizace je také termín používaný k popisu změn ve společnosti a ve světové ekonomice, které jsou důsledkem dramatického vzrůstu mezinárodního obchodu a sblížování kultur. Uvidíte-li českého občana v italském obleku se slovenskou manželkou a irským setrem jedoucí autem německé výroby, pak jsme svědky globalizace. Zvláště pokud zamíří do čínské restaurace na skotskou whisky a francouzské víno.

Chápat globalizaci jako ohrožení pro národní tradice a možnost ztráty identity menších skupin, je sice možné, ale nikoli nezbytné. Obvykle jde totiž v globalizaci o žádoucí propojení těch aspektů, veřejného a společenského života, v nichž lze předpokládat, že globalizace bude přínosem. Globalizace je tedy v očích jedněch hrozbou, která směřuje ke katastrofálnímu zániku světa a v očích druhých cestou k pokroku, ekonomické prosperitě, světovému míru či kulturnímu obohacení o cizí kultury.

Proces globalizace ovlivňuje a dotýká se všech oblastí lidského života, ale jádro globalizace spočívá převážně ve finanční sféře. Má určité charakteristické rysy. Vyznačuje se růstem mezinárodního pohybu kapitálu a zahraničního obchodu, zvyšujícím se počtem fúzí a akvizic, tj. slučováním společností.

Pozitivní stránky globalizace

- Globalizace vede k rozvoji technologií, zejména informačních, které usnadňují a urychlují komunikaci. Díky novým technologickým inovacím, zejména rozvoji internetu, odpadá část transakčních nákladů. Snižují se anebo zcela odstraňují některé administrativní náklady, které jsou nezbytnou součástí volného trhu.
- Přináší také úsporu času a energie, např. při vyplňování daňových formulářů se nemusíme hnout ze své kanceláře či domu. Díky internetu můžeme většinu dokumentů stáhnout v elektronické podobě, stejnou formou je pak i podat.

¹ Mezřický, Václav. *Globalizace*. 1 vydání, Praha. 2003, ISBN 80-7178-748-5, str. 15-21

- Vznikají nadnárodní společnosti, které díky zahraničnímu kapitálu a know-how vedou k širšímu rozsahu služeb a k vyšší schopnosti uspokojení potřeb zákazníka po celém světě. Pro vyhlédnutou postel z nábytkářského gigantu IKEA nemusíme cestovat rovnu do Švédska a do McDonaldu si můžeme zajít v každém větším městě.
- Vyšší koncentrace zahraničních subjektů přináší konkurenceschopnost a tím i v rámci boje o zákazníka snižování cen a zvyšování kvality služeb.

Negativní stránky globalizace

- Globalizace s sebou přináší i určitá negativa, tím nejčastěji zmiňovaným je ztráta národní identity a stírání kulturních tradic, kdy dochází ke standardizaci spotřebitelské veřejnosti.
- Obchodní řetězce v podobě super, hyper a gigamarketů znamenají krach pro řadu drobných podnikatelů. Nadnárodní společnosti se nemusí podřizovat žádné autoritě. Jsou-li v některé zemi přijata přísná zákonná opatření na ochranu domácího trhu či životního prostředí, které nejsou v souladu s firemní vizí, společnosti přesunou své provozny tam, kde jsou pravidla benevolentnější.
- Díky mohutnému přesouvání kapitálu, práce a pracovních příležitostí vznikají v některých regionech problémy s nezaměstnaností, což vede k prohlubování sociálních rozdílů ve společnosti.

Páteří globalizace je integrace řízení a organizace výroby a služeb na světové úrovni. Většina výroby i služeb byla až donedávna organizována a integrována uvnitř států. Od konce 2. světové války, a zejména pak od 80. let 20. století, vedla rozsáhlá internacionalizace vlastnictví a řízení velkých firem k narůstající vzájemné propojenosti a integraci produkce zboží a služeb na nadnárodní úrovni. Vůdčími aktéry globalizace jsou nadnárodní společnosti.

1.1.1 Počátky a vývoj globalizace

Globalizace, o které se hlasitě mluví od devadesátých let, není rozhodně novým fenoménem. V jistém smyslu lze dokonce tvrdit, že proces globalizace probíhá od vzniku lidstva neustále. V moderní době lze hovořit o globalizaci zhruba od 15. století, kdy došlo k objevení Ameriky a postupnému rozvoji zámořského obchodu. Poté přispěl ke globalizaci vynález akciové společnosti jako prostředku pro akumulaci kapitálu a rozvoj podnikání.

První velkou globalizační érou bylo celé 19. století. Právě tehdy došlo k obrovskému rozvoji mezinárodního obchodu a k vybudování železničních sítí po celém světě. To přispělo k tomu, že lidé k sobě měli najednou mnohem blíže než dříve.

1.2 Úvod do bankovníctví

Revenda a kolektiv² charakterizují banku jako druh finančního zprostředkovatele, jehož hlavní činností je zprostředkování pohybu finančních prostředků mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Toto zprostředkování je založeno zejména na tom, že banky přijímají vklady a z nich na vlastní účet poskytují úvěry.

Jelikož se na činnost bank v mnohých směrech vztahuje odlišný režim, ve srovnání s podniky v jiných oblastech, je nutné, aby banky splňovaly zákonem³ stanovené podmínky:

- Jde o právnické osoby se sídlem v České republice založené jako akciové společnosti nebo státní peněžní ústavy
- Přijímají vklady od veřejnosti. Vkladem se přitom rozumějí svěřené peněžní prostředky, které představují závazek vůči vkladateli na jejich výplatu. Přijímání vkladů od veřejnosti u nás ze zákona smějí provádět výhradně banky
- Poskytují úvěry. Za úvěr se považují v jakékoli formě dočasně poskytnuté peněžní prostředky
- K výkonu bankovních činností mají povolení působit jako banka.

Institucionální stránku bankovní soustavy tvoří:

- centrální banka,
- komerční (obchodní) banky,
- specializované finanční instituce .

² Revenda, Zbyněk a kolektiv autorů. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 2. vydání, Praha, Management Press, 1998. ISBN 80-85943-49-2, str.111

³ Zákon č.21/1992 Sb, o bankách, §1, odst.1.

1.2.1 Centrální banka

Centrální banka má zvláštní postavení v bankovní soustavě. Je do značné míry nezávislá na vládě. Nazývá se též emisní či cedulová banka. V České republice je centrální bankou Česká národní banka, jejímž nejvyšším orgánem je Bankovní rada. Centrální banka plní především tyto funkce:

- regulace nabídky peněz (provádění měnové politiky státu): prostřednictvím svých nástrojů (regulace peněžní zásoby, úrokových sazeb a devizového kursu) do jisté míry ovlivňuje vývoj cenové hladiny, ekonomického růstu, zaměstnanosti, platební bilance a stability na peněžním a devizovém trhu.
- emisní funkce: jako jediná instituce na daném území emituje (vydává do oběhu) hotové peníze. (V některých zemích mohou drobné peníze emitovat i jiné instituce.)
- kontrolní funkce: centrální banka vykonává bankovní dohled nad činností bank a bezpečným fungováním bankovního systému, uděluje žadatelům o provozování banky licence, kontroluje dodržování zákonů a předpisů ostatními bankami.
- funkce banky bank: slouží pro ostatní banky jako zúčtovací centrum při mezibankovních obchodech a jako věřitel ostatních bank, jimž poskytuje úvěry. Pokud poskytne pomocný úvěr ohrožené bance, vystupuje jako tzv. věřitel poslední instance.
- funkce banky státu (vlády): vede účty a provádí některé operace pro vládu, centrální orgány, orgány místní samosprávy a některé podniky ve státním vlastnictví. Spravuje státní dluh (mj. poskytuje úvěry státu). Provádí pokladniční plnění státního rozpočtu.
- styk se zahraničními centrálními bankami: je reprezentantem vlády na zasedáních Mezinárodního měnového fondu a Světové banky.
- správa devizových rezerv: shromažďuje devizové rezervy a operuje s nimi na devizovém trhu. Přes nákupy a prodeje zahraničních měn ovlivňuje pohyby kurzu domácí měny.

1.2.2 Komerční (obchodní) banky

Obchodní banky v ČR jsou právnické osoby, které získaly povolení od České národní banky působit jako banky. Od ostatních oborů podnikání se liší právě již zmíněnými podmínkami, které musí obchodní banky splňovat a také vstup do odvětví je mnohem více regulován než zahájení podnikání v jiném oboru. Hlavním motivem zvýšeného usměrňování činnosti bank, zejména centrální bankou, je podpora důvěryhodnosti bankovního sektoru, ochrana klientů před nadměrnou rizikovostí a případnými podvody.

Obchodní banky jsou podnikatelské subjekty – vyvíjejí činnost za účelem dosažení zisku. Zisk banky je dán úrokovým rozpětím (úroky přijaté z úvěrů minus úroky vydané vkladatelům), banky tedy získávají peníze levněji, než je půjčují. Dalším významným příjmem bank jsou různé poplatky za služby, jež klientům poskytují (vedení účtů, zprostředkování plateb, platební karty, devizové operace, zprostředkování obchodů s cennými papíry či ukládání cenností v trezorové schránce atd.)

Mezi hlavní úvěrové činnosti komerčních bank patří aktivní úvěrové obchody - poskytování úvěrů a pasivní úvěrové obchody - banka přijímá vklady, je v dlužnické pozici.

Aktivní úvěrové obchody

Banka poskytuje úvěry a vystupuje v aktivní roli věřitele. Klient nemá na úvěr právní nárok, je to smluvní vztah mezi ním a bankou.

Banka zde sleduje dva cíle:

- Výnosnost úvěru – banka musí stanovit takové úroky z úvěru, aby měla zisk a přitom to nesmí být tak vysoký úrok, aby jej firmy či občané byli schopni zaplatit.
- Návratnost úvěru – banka se musí zajistit proti případnému nesplacení závazku dlužníka.

Druhy úvěrů

Krátkodobé úvěry - do 1 roku

- kontokorentní úvěr - kombinace běžného účtu s možností čerpat krátkodobý úvěr do vše úvěrového limitu

- eskontní úvěr – souvisí s eskontem (odkoupením) směnky klienta před dobou splatnosti bankou. Nesplatí-li dlužník bance směnku v termínu splatnosti, žádá banka úhradu od posledního majitele směnky (klienta, který ji směnku prodal)
- revolvingový úvěr – banka umožňuje klientovi opakované čerpání úvěru
- lombardní úvěr - úvěr jištěný zástavou movité věci

Střednědobé a dlouhodobé úvěry - od 1 do 10 a více let

- hypoteční úvěr – jištěný hypotékou (zástavou nemovitosti)
- emisní úvěr – spojený s emisí dlouhodobých cenných papírů
- spotřební úvěry

Za speciální formu úvěru můžeme považovat odkup pohledávek před dobou jejich splatnosti. Odkup krátkodobých pohledávek se nazývá factoring, forfaiting je naopak odkup pohledávek dlouhodobých (nad 1 rok).

Než banka poskytne klientovi úvěr, prověřuje u svého klienta několik zásadních ukazatelů. Prvním z nich je bonita klienta, neboli schopnost a ochota klienta dostát svým závazkům. Dále banka prověřuje klientův podnikatelský záměr a zkoumá, nač si klient/podnikatel půjčuje peníze. V neposlední řadě banka prověřuje likviditu, tedy schopnost přeměny majetku na hotové peníze a splacení úvěru.

Ve většině případů chce banka od klienta určité záruky a jištění úvěru. Nejčastěji banka požaduje zástavu movité či nemovité věci. U tzv. občanských půjček banka požaduje ručení třetí osobou, která se zavazuje, že při neschopnosti klienta splatit úvěr, převezme jeho závazky a bude splácet úvěr za něj.

Banka také kontroluje splátky úvěru a úroků, má právo požadovat doložení, zda půjčené peníze byly využity na účel, na který byla sepsána úvěrová smlouva.

Pasivní úvěrové obchody

- vklady na viděnou – klient může svůj vklad kdykoliv vybrat, proto je tento vklad úročen velmi nízkým procentem (např. běžné účty podnikatelů, vkladní knížky a spořička občanů)

- termínované vklady – vklad na pevný termín nebo s výpovědní lhůtou, např. vkladní knížky s výpovědní lhůtou
- korunové a devizové vklady – z hlediska měny

1.2.3 Specializované finanční instituce

Pojišťovny

Pojištění je efektivní způsob tvorby a rozdělování finančních rezerv k úhradě potřeb, jež vznikají z nahodilých událostí. Je to vztah umožňující lidem, kteří utrpí ztrátu, úraz apod., aby dostali finanční náhradu následků tohoto neštěstí. Pojišťovny tedy zajišťují majetkové, životní a úrazové pojištění. Pojišťovny mají již dlouhou tradici, jejich historie na území dnešní České republiky se datuje od konce 17. století. Dnešní české pojišťovnictví se vyvíjí v tržním prostředí v souladu s normami EU. Značné kompatibility se podařilo dosáhnout v ekonomice pojištění (účetnictví, technické rezervy, solventnost). K 31. prosinci 2006 provozovalo pojišťovací činnost na českém trhu 49 pojišťoven.

Leasingové společnosti

Jako leasing je v českém prostředí označován finanční produkt, kterým je možné financovat pořízení většinou movité věci. Leasingová společnost odkoupí od výrobce předmět leasingu a pronajme ho nájemci. Pokud nájemce nedodrží podmínky leasingové smlouvy, přejímá leasingová společnost předmět nájmu jako vlastník. Tento produkt se objevil v ČR teprve po roce 1989 a má za sebou několik let poměrně rychlého rozvoje. Na českém trhu působí 77 leasingových společností, které jsou registrovány v asociaci.

Stavební spořitelny

Stavební spoření má mnohaletou historii zejména v Německu a Rakousku, avšak základní myšlenka stavebního spoření i jeho rámcová pravidla pocházejí z Anglie. Koncem třicátých let došlo v systému k první zásadní změně. Bylo zavedeno kritérium pro získání úvěru, tzv. hodnotící číslo. Do té doby byl systém založen na losování. Měnová reforma z roku 1948 odstartovala období „hospodářského zázraku“, které mělo významný vliv na další intenzivní rozvoj stavebního spoření. V první polovině devadesátých let se stavební spoření začalo rozvíjet i ve Východní Evropě, zejména v České republice, na Slovensku a v Maďarsku. Pozitivní zkušenosti s fungováním systému v těchto zemích vedly k zájmu dalších států o jeho zavedení. Ačkoli je stavební spoření v České republice jedním

z nejmladších bankovních produktů, vydobylo si na trhu finančních instrumentů již od počátku své existence nezastupitelné místo.

Penzijní fondy

Penzijní připojištění funguje jako klasické měsíční spoření, s tím rozdílem, že při uzavření tohoto typu spoření a při splnění zákonem stanovených podmínek je vyplácena penzijním fondem penze. Historie penzijních fondů v ČR sahá do února roku 1994, kdy byl vydán Zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením. Tento zákon přinesl pojem penzijní fondy a odstartoval jejich boom, takže vzniklo 46 penzijních fondů různých kvalit. Dnes existuje v ČR pouze 11 penzijních fondů velkých finančních institucí, které pohltily zbylé fondy (několik penzijních fondů zcela zaniklo).

2 Globalizace v bankovníctví

Již řadu let odborníci předpovídají velké fúze a akvizice v evropském bankovníctví. Zatím se však většinou restrukturalizace odehrávaly v rámci národních trhů. Zpráva evropských centrálních bank z loňského března vyjmenovává 33 bank, které ve velké míře operují mezinárodně. Tyto instituce ovládají polovinu z celkových bankovních aktiv v eurozóně a 16 z nich vyvíjí aktivity nejméně v polovině členských států Evropské měnové unie. Předpověď, že do roku 2010 dojde k řadě velkých „přeshraničních“ fúzí a několik stovek malých bank v Evropě zmizí, stále platí. Některé okolnosti tento proces podpoří. Především rostoucí ceny bankovních akcií budou k fúzím stimulovat. Banky navíc akumulovaly velký objem nadbytečného kapitálu. Problémy s růzností podmínek na jednotlivých národních trzích slábnou, protože harmonizace pravidel v eurozóně postoupila kupředu. Ani retailoví zákazníci už nejsou tolik nacionalističtí jako dříve, 68 % z nich projevilo ochotu nakupovat služby od celoevropsky působících ústavů – a není divu, když ceny za tyto služby se na různých trzích velmi výrazně liší. Hlavním trendem, který určuje směr konsolidace odvětví, je právě globalizace. Stále větší význam přitom má průnik do zámořských regionů, primárně ani ne tak kvůli nižším nákladům, ale kvůli získání nově se otevírajících trhů. Další obecné okolnosti jsou stárnutí populace, kdy se banky musejí naučit poskytovat služby starším lidem, zpříšňování dohledu nad bankovníctvím a boj proti praní špinavých peněz.

Na českém bankovním trhu má největší tržní podíly "velká trojka", tedy ČSOB, Česká spořitelna a Komerční banka. Všechny tyto banky mají silného zahraničního majoritního

vlastníka. ČSOB je vlastněna belgickou bankovní společností KBC Brusel, Česká spořitelna je od roku 2001 členem silné střeoevropské společnosti Erste Group. Komerční banka je součástí mezinárodní skupiny Societe Generale sídlící v Paříži. Je velmi málo pravděpodobné, že by některý z nich plánoval prodat svůj podíl na stále velmi atraktivním českém trhu. Jinou otázkou ovšem je, zda některý z velkých zahraničních hráčů působících na našem trhu nebude sám účastníkem fúze či akvizice s jinou evropskou či americkou bankou. Erste Bank ani belgická KBC momentálně nefigurují v žádných konsolidačních kauzách. Zato francouzská Societe Generale je zainteresována prakticky v každé nové spekulaci o převzetí v Evropě.

2.1 Back office banky a jeho činnosti

Co je to back office? Pod tímto pojmem se skrývají veškeré činnosti banky, které nejsou pro nás, obyčejné klienty, viditelné či nějak hmatatelné. Obchodní zástupce s námi může například sepsat smlouvu o otevření běžného účtu a přijme od nás platební příkaz, kterým chceme vyplatit své zaměstnance či obchodní partnery, ale právě zde jeho práce končí. O vše ostatní se postará back office (dále jen B/O). Ten fyzicky otevře v účetním systému banky náš běžný účet na základě předem podepsané smlouvy, nastaví zde všechny dohodnuté podmínky o vedení účtu a zpracuje náš platební příkaz. A to je jen malý zlomek činností, které B/O provádí. Není divu, že banka zaměstnává ve svém B/O více než 30% všech svých zaměstnanců.

2.1.1 Druhy B/O činností – bankovní provoz

B/O činností banky je celá řada, ale správný význam tohoto názvu v sobě nese pouze jedna hlavní činnost banky, kterou je bankovní provoz a jeho podpora. Zpracování úvěrů či kontrola rizikovosti klientů a bankovních investic by se již neměla za B/O považovat, ačkoli i zde hovoříme o podpůrných činnostech.

Jediné oddělení v bance má ve svém názvu slova back office, a to **treasury back office**. Český ekvivalent jako název tohoto oddělení nikdy nevzniknul a asi ani nevznikne. Treasury B/O má na starosti vypořádání obchodů, které jsou prováděny skupinou dealerů starajících se o hlavní knihu banky, obchodování na devizovém či tuzemském peněžním trhu. Jejich činnost je tedy zaměřena na zaúčtování veškerých obchodů oddělení treasury a mezibankovní vyrovnání finančních prostředků.

Nejpočetnějším B/O oddělením je však oddělení **tuzemského platebního styku**. Pod pojmem platební styk rozumíme celou problematiku související s přesunem peněžních prostředků mezi subjekty, obvykle za účelem platby za zboží či služby, splacení pohledávek apod. Tuzemský platební styk, jako forma platebního styku, se odehrává mezi subjekty uvnitř národní ekonomiky, zpravidla v lokální měně. K převodu finančních prostředků v ČR je využíván clearing⁴ České Národní Banky fungující v plném rozsahu od roku 1992. Počet zaměstnanců tohoto oddělení je ovlivněn především množstvím platebních příkazů, které jsou klienty banky podávány v papírově formě.

Zahraniční platební styk jako druhá forma platebního styku, se odehrává mezi tuzemskými a zahraničními subjekty. Představuje tedy platby do a ze zahraničí ve všech obchodovatelných měnách. Zde k převodu finančních prostředků banky využívají systému SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication), jako nositele informací o platebním příkazu. K samotnému převodu finančních prostředků mezi bankami poté dochází na základě sítí mezibankovních účtů, které nazýváme Nostro a Loro⁵ účty.

Elektronické bankovníctví jako samostatné oddělení zprostředkovává zasílání platebních příkazů podaných klienty banky v elektronické formě, jejich prvotní kontrolu a případnou autorizaci. Provádí také instalace náročnějších programů umožňující on-line přístup do banky a stará se o generování elektronických výpisů pro klienty. V dnešní době je toto oddělení již nedílnou součástí bankovního provozu.

Vedení účtů je oddělení, ve kterém se kruh bankovního provozu uzavírá. Zde se otvírají i zavírají veškeré účty banky, tedy jak vnitřní účty banky sloužící výhradně k internímu užití, tak všechny klientské účty. Na klientských účtech nastavují dohodnuté podmínky (poplatky, frekvence a forma výpisů), kontrolují podpisy a vyřizují korespondenci s klienty.

2.1.2 Dopad globalizace na B/O činnosti banky

Ačkoli se banky snaží o zachování svých osvědčených postupů a pravidel B/O činností, neustálý tlak na snižování nákladů, rostoucí počet klientů a stále větší požadavky na vyšší kvalitu služeb, nutí banky ke standardizaci a automatizaci svých činností. Globalizace se poté

⁴ Clearing - forma platebního styku, při níž banky provádí započtení vzájemných pohledávek a závazků

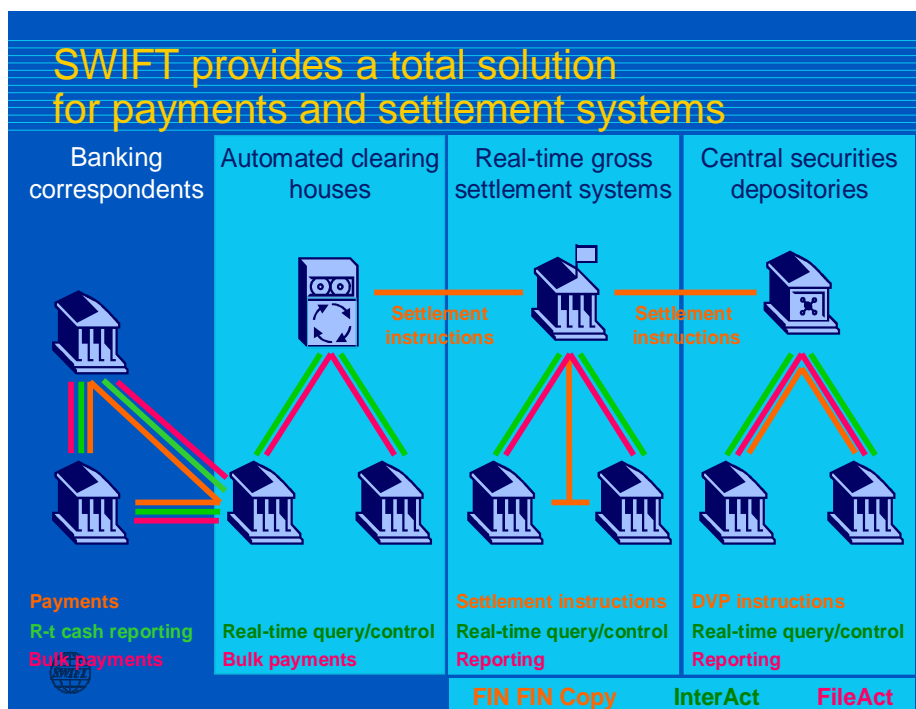
⁵ Nostro účet - druh účtu, který si otevírá na své jméno jedna banka u druhé banky zpravidla v zahraniční a v cizí měně. Loro účet - druh účtu, který vede tuzemská banka zpravidla v tuzemské měně pro jinou zahraniční banku.

v největší míře projevuje prostřednictvím systémů, které B/O využívá ke zpracování dat a přenosu informací. Významný prvek zde zaujímá i jednotný jazyk používaný v obchodním světě, tedy angličtina.

2.1.2.1 Systém SWIFT

Jedním z prvních systémů, který významně přispěl ke globalizaci v oblasti zahraničního platebního styku, je systém SWIFT. Tato zkratka vznikla z anglického výrazu: Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication, což je mezinárodní systém, jenž umožňuje bankám na celém světě rychlé a bezpečné posílání informací. Každá napojená banka má svůj jedinečný swiftový kód neboli BIC = Bank Identifier Code. Ten se skládá z názvu banky (první čtyři znaky), kódu země (další dva znaky), města (další dva znaky) a případně z pobočky (poslední tři znaky). Například Česká národní banka má swiftovou adresu CNBACZPP. Všechny zprávy mají standardizovanou podobu a z důvodu bezpečnosti je veškerá komunikace šifrována. SWIFT již dále nezajišťuje zaúčtování platebních příkazů, slouží pouze a výhradně k přenosu informací. Způsob zpracování záleží na každé jednotlivé bance. Většinou se snaží banky být členem systému SWIFT, aby tak mohly automatizovat své vlastní systémy a zajišťovat pro sebe a své klienty rychlost a bezpečnost.

Obrázek 1. SWIFT

Zdroj: <<http://www.swift.com/>>

Je tedy zřejmé, že banky připojené na tento systém přenosu informací přizpůsobují své ostatní systémy tak, aby byly plně kompatibilní a zároveň využívaly standardizované formy dat systému SWIFT. Jednou z prvních oblastí, kam tato standardizace přenosu dat pronikla, byla komunikace mezi klienty a bankou v podobě elektronického bankovníctví.

2.1.2.2 Přímé (elektronické) bankovníctví a Internet

Technologický pokrok posledního desetiletí umožnil vznik přímého bankovníctví. Největší podíl na tom má vznik a vývoj internetu. Přímé bankovníctví, někdy také nazývané elektronické bankovníctví, znamená, že klient může podávat své příkazy a využívat služeb banky, aniž by musel navštívit banku osobně. Může komunikovat s bankou přímo např. ze svého domu, bytu nebo kanceláře prostřednictvím technických prostředků (u internetového bankovníctví je možné ovládat účet z jakéhokoliv počítače připojeného na internet).

Nejkomfortnější formou přímého (elektronického) bankovníctví je komunikace prostřednictvím osobního počítače klienta, který se do příslušné banky napojuje přes internet. Podle intenzity komunikace a množství přenášených dat banky v tomto případě nabízejí internet-banking nebo homebanking.

Internet-banking je určen pro občany nebo drobné podnikatele. Není vhodný pro ty klienty, kteří potřebují přenášet velké objemy dat „z“ a „do“ svých účetních systémů. Pro takové klienty banky nabízejí homebanking, který je založen na programech vytvořených bankami. Tyto aplikace dokáží přenášet i velké objemy dat a jsou tedy vhodné pro větší firmy. Tento speciální software je bankami klientům zapůjčován k užívání.

Zabezpečení

Zabezpečení z pohledu klienta je velmi jednoduché. K dispozici je bezpečnostní klíč (např. token) v podobě malé kalkulačky, který zajišťuje bezpečnou autorizaci (ověření přístupových práv) klienta. Tento klíč generuje jedinečný kód pro každé přihlášení do systému a pro každé odeslání transakce do banky. Klíč dále zabezpečuje klientovu komunikaci s bankou 128-bitovým šifrováním (SSL verze 3.0), které je dostatečnou zárukou toho, že předávaná data nemohou být v rámci informačních toků zneužita.

Mezi další autorizační formy se používá při zasílání údajů klienta (např. platebních příkazů), tak jako u Homebankingu elektronický podpis. Z bezpečnostních důvodů některé banky u

internetového bankovníctví stanovují limit provádění transakcí (např. 100.000,- Kč/1 transakci).

Obrázek 2. Zabezpečení Online Banking

HVB Bank

Online Banking - klient

Natálie Demo
Vaše poslední přihlášení bylo 13.03.2001 10:12.
Přehled Vašich účtů v Online Banking

Číslo účtu	Název účtu	Měna	Zůstatek	Limit
1285142059	KURTY KURPURT	CZK	633,495,75	-29,690,00
1285142091	TEREŠKVAPEK ÚČET	CZK	400,000,00	0,00
1285142064	OSOBNÍ ÚČET	EUR	5,850,00	0,00
1285142095	TEREŠKVAPEK ÚČET	EUR	20,000,00	0,00
1285142072	OSOBNÍ ÚČET	USD	20,542,50	0,00
1285142098	TEREŠKVAPEK ÚČET	USD	4,500,00	0,00

Transakce za posledních 10 dní na účtu 1285142059 v měně CZK

Volání	Číslo účtu	Číslo příjemce	Příplatek
01.10.2001	75,000,00	VKLAD FUSALINA	575,000,00
02.10.2001	69,780,50	19-4547891239/100 1180 45...	644,780,50
03.10.2001	-60,000,00	1-TPROBET TERPIN, VCLAD	644,780,50
04.10.2001	-23,000,00	YTHER FUSALINA	219,780,50
04.10.2001	-1,007,40	27-385640056/100 Český Te...	217,780,90
05.10.2001	-10,336,50	3654785/8700 RYTO-astavbn...	207,556,40
07.10.2001	-25,300,00	7843189/0400 558 4621547...	182,256,40
09.10.2001	85,321,80	1285142086/2700 558 46699...	267,527,40

Datová komunikace mezi klientem a bankou je zabezpečena pomocí 128 bit šifrování (SSL verze 3.0).

Prosím, zadejte Vaše osobní číslo klienta a kód bezpečnostního klíče:

Osobní číslo klienta:

Kód bezpečnostního klíče:

Účty zpřístupněné pro Online Banking (GSM Banking)

Klientské číslo a kód vygenerovaný bezpečnostním klíčem.

Klient Online Banking

CORE

Zdroj: Prezentace Online Banking školení v HVB Bank Praha 10. 11. 2005

Jiným řešením je tzv. mobilní bankovníctví, které je postaveno na komunikaci klienta s bankou prostřednictvím mobilního telefonu, často s využitím speciálního programového vybavení umístěného v telefonu. Ve srovnání s internetovým bankovníctvím a homebankingem je však nabídka služeb, které může zprostředkovat tento technický prostředek, poněkud omezena.

Telefonní bankovníctví využívá, jak název napovídá, ke komunikaci telefonu. Klient ze svého telefonu (mobilního nebo z pevné linky) komunikuje buď s hlasovým informačním systémem banky (jedná se o jednoduchý automat), nebo s pracovníkem telefonního centra. Nabídka služeb může být u jednotlivých bank různá, je však samozřejmě omezenější, než je tomu u internetového bankovníctví.

2.1.2.3 Systém zahraničního platebního styku

Jak je uvedeno v následujících kapitolách, na systémy zahraničního platebního styku měl nejvýznamnější vliv právě systém SWIFT. Ten ovlivňoval strukturu uživatelského prostředí tak, aby uživatelem vyplněná políčka přesně kopírovala pole používaná v systému SWIFT a banka tak měla méně práce při mapování a přenosu dat mezi těmito systémy.

Systém zahraničního platebního styku musel být také schopen komunikovat s ostatními systémy, které byly na tento systém napojeny. Vznik a vývoj přímého, elektronického bankovníctví musel jít ruku v ruce s vývojem nových komunikačních kanálů a přenosu dat do všech systémů banky. Vzniká nové interní technologie k přenosu dat a hlavně zabezpečení těchto datových souborů.

2.1.2.4 Účetní systém banky

Na účetní systémy bank má vliv především globalizace v bankovníctví jako taková. Neexistují zde standardizované systémy, které by bylo možné aplikovat do všech bankovních domů světa, ale bankovní koncerny se snaží o sjednocení svých účetních systémů tak, aby měli kontrolu a stejné očekávané výstupy na všech svých pobočkách. Správa jediného systému, který využívají všichni členové koncernu, je pak jednodušší a může lépe reagovat na možné změny vyvolané technickým a technologickým pokrokem. V neposlední řadě zde hraje svou roli i otázka finančních prostředků vynaložených na nákup několika různých účetních systémů oproti jedinému systému. Ten je často vyvinut a spravován samotným bankovním domem. Také napojení na ostatní systémy, které banka využívá, je poté snazší a levnější. Jeden interface vyvinut pro přenos dat mezi účetním systémem banky a například systémem zahraničního platebního styku je dále implementován do všech koncernových poboček.

Účetní systém svým jednotným výstupem pro uživatele se stává snazší na ovládání. Zaměstnanci bank nejsou nuceni se učit stále novým systémům, které musí znát pro svoji denní činnost. Známé prostředí také nezabraňuje přesunu lidských zdrojů mezi pobočkami a tak se již dnes běžnou praxí, že banka zaměstnává více než 5% zaměstnanců ze zahraničí, kteří přišli do jiné země za prací a novou pracovní příležitostí.

2.1.2.5 Angličtina jako neoficiální jazyk v bankovníctví

K rychlému rozvoji globalizace v bankovníctví jistě připívá jednotný a neoficiálně uznávaný obchodní jazyk, kterým je angličtina. Bez nepsané dohody o jednotném jazyku by se globalizace nešířila takovou rychlostí, jako dnes. Neexistovala by přeshraniční výměna informací, kdyby každá banka chtěla komunikovat s okolním světem pouze ve svém mateřském jazyce.

Angličtině se přizpůsobují i všechny systémy banky, které nějakým způsobem s okolním světem komunikují. Není divu, že mezi zaměstnanci banky poté vzniká nový slovník, který by byl pro laika, chvilku poslouchajícího rozpravu zaměstnanců banky o pracovních problémech, částečně, či naprosto nesrozumitelný. Například věta, používaná v oddělení pracovávající platební příkazy do zahraničí a foneticky napsaná: „...čekmi mi dé nulku na tomto plaťáku, jestli opravdu odešla do dojčky...“ znamená: „..zkontroluj valutovou korekci D+0 (banka si nebere žádný den valutové korekce mezi zatížením klienta a připsáním finančních prostředků zahraniční bance) na platebním příkaze zasláného na Deutsche Bank a.g., Frankfurt nad Mohanem“. Avšak ani tento překlad do běžného jazyka nemusí být pro laika srozumitelný. Toto počešťování anglických výrazů je naprosto běžný jev, a to jistě nejen v bankovníctví.

3 Pozice zahraničního platebního styku v bance

Zpracování platebních příkazů do a ze zahraničí je v dnešní době nedílnou součástí bankovních služeb. Tyto převody se uskutečňují v oddělení zahraničního platebního styku (dále jen ZPS). Stále více lidí platí, nebo dostává finanční prostředky ze zahraničí, a proto i počty těchto transakcí stále rostou. Další službou jsou převody finančních prostředků mezi účty klientů jedné banky, nebo zasílání zahraničních měn do bank v České republice. Právě rostoucí počty a hlavně objemy transakcí zpracovávaných v oddělení ZPS má v bance velice významné místo z pohledu cizoměnové pozice banky.

Došlé platební příkazy ze zahraničí, které banka připisuje na účty svých klientů, představují pro banku příliv zahraniční měny. Naopak vyšlé platební příkazy znamenají odliv těchto finančních prostředků. Oddělení ZPS tyto pohyby reportuje do oddělení treasury, které případně chybějící finanční prostředky v zahraničních měnách nakupuje na mezinárodním finančním trhu. Pokud má naopak banka přebytek zahraniční měny, může je na stejném trhu prodat ostatním bankám, které tyto měny požadují, nebo je zapůjčit na předem smluvené období. Tyto obchody jsou pro banku velice výhodné a je to jeden z hlavních příjmů

bankovních domů. Možnost půjčovat přebytek finančních prostředků ostatním bankám je dáno podmínkami bank, které připisují nebo naopak odesílají klientem zadaný platební příkaz s určitým zpožděním. Například došlé platební příkazy banka zpracovává ve prospěch účtu klienta minimálně jeden den po obdržení finančních prostředků od zahraniční banky. Klient tímto nevědomky půjčuje bance peníze, které jsou určené dle platebních instrukcí pro něj a banka může s těmito penězi minimálně jeden den volně obchodovat. U vyšších platebních příkazů je pak klient zatížen v den podání platebního příkazu, ale opět fyzicky odchází z banky finanční prostředky následující pracovní den nebo dokonce až za dva pracovní dny. Všechny tyto valutové korekce jsou pevně zakotvené v obchodních podmínkách bank a dávají tak bankám možnost, i když na krátkou dobu, ale přeci jen obchodovat s obrovským množstvím finančních prostředků, jež jim poskytnou klienti banky svým čilým obchodním stykem se zahraničními partnery.

Není divu, že oddělení ZPS má díky rostoucím objemům transakcí stále větší význam pro bankovní domy a každá banka se snaží nalákat velké společnosti, aby uskutečňovali přeshraniční platební styk právě u nich. Prakticky žádný velký klient nemá v bance standardní podmínky, které banka nabízí ve svých standardních podmínkách. Ať už to jsou úlevy na poplatcích, které klienty zajímají vždy ze všeho nejvíce, nebo zkrácení valutových korekcí připisování, nebo naopak odesílání platebních příkazů a v neposlední řadě mají tito klienti bankou zaručený výhodnější kurz při zpracování platebních příkazů, kde dochází ke konverzi mezi dvěma měnami. Může se tedy zdát, že se banka „okrádá“ o své příjmy na poplatcích, či lepším kurzu pro klienta, ale právě rozdíl mezi přípisem zahraniční měny na klientský účet a naopak je pro banku daleko výhodnější.

3.1 Krátce z historie ZPS

Počátky zahraničního platebního styku, tedy přesunu peněžních prostředků mezi tuzemskými a zahraničními subjekty, nemá nikterak dlouhou historii. Zvláště pak na území bývalých postkomunistických zemích. Existovala většinou jediná banka, která měla povolení obchodovat se zahraničními bankami a byla kontrolována komunistickým režimem. Proto největší rozmach tohoto sektoru bankovního provozu můžeme datovat od pádu komunistického režimu a vstupu poboček zahraničních bank na český trh. Například v roce 1991 otevřela svou první pobočku banka Bank Austria a.s., v roce 1992 banky Creditanstalt

a.s. a HYPO Vereinsbank CZ a.s., v roce 1993 Raiffeisenbank a. s., a ABN AMRO Bank N. V. a jiné.

Systémy ZPS se vyvíjeli postupně, stejně jako ostatní systémy banky. Například první platební příkazy byly účtovány v účetním systému banky jednotlivě a hlavně ručně prostřednictvím jednoduchých účetních systémů. Poplatky k platebním příkazům musely být zaúčtovány druhou transakcí. Odeslání samotné zprávy o platebním příkazu zprostředkoval dálnopis (TELEX), který musel být složitě kódován a nesl v sobě tzv. autentikační klíče. Banka odesílatele musela mít s bankou příjemce vyměněný tento klíč, který si pak obě banky navzájem potvrzovali s každým platebním příkazem, aby nedošlo ke zneužití či falzifikaci platebního příkazu. Je patrné, že odeslání jednoho platebního příkazu do zahraničí byl z počátku velice zdlouhavý proces.

Významnou změnu přinesl již zmiňovaný systém SWIFT. V roce 1973⁶, kdy tento systém vstoupil na trh se svou službou rychlého a bezpečného zasílání informací mezi bankovními subjekty, čítal již 239 členů z 15-ti zemí. Právě jednoduchost a hlavně rychlost a bezpečnost přenosu informací lákal stále více bank, aby se i ony staly členy tohoto systému a výrazně tak zjednodušily a urychlily své služby v oblasti přeshraničního platebního styku a přenosu informací vůbec. Tento systém se využíval i v oblasti dokumentárních akreditivů a inkas, přenosu informací o provedení mezibankovních obchodů na finančním trhu a jiné.

Postupem času se i tento systém modernizoval a přicházel na trh s novinkami, které měly ještě více ulehčit a hlavně zautomatizovat přenos informací. Systém SWIFT rozdělil do kategorií určité typy zpráv, o kterých se na první pohled dalo říci, jestli slouží k přenosu informace o klientském převodu finančních prostředků, mezibankovním převodu finančních prostředků, nebo zdali se jedná o zprostředkování finančních operací za obchody bank v oblasti cenných papírů. Tak například v roce 1981 vznikl první interface určený pouze a výhradně zasílání informací o klientských převodech – zpráva MT100⁷.

Ne všechny banky však mohli reagovat na takto rychlý vývoj se svými systémy zpracovávající přeshraniční platební příkazy. Proto až v devadesátých letech minulého století vznikají první systémy, které jsou automaticky napojeny jak na účetní systém banky, tak na systém SWIFT. Uživatelé těchto systémů vyplňují již předem určená políčka mající svůj význam v platebním příkazu MT100. Software banky poté automaticky vytvoří účetní operaci

⁶ <http://www.swift.com/index.cfm?item_id=1243>

⁷ z anglického Message Type

v účetním systému a zároveň vytvoří SWIFTovou zprávu MT100 s takto vyplněnými poli ji dále odešle do systému SWIFT .

3.2 Současnost a blízká budoucnost ZPS

Současnost ZPS patří již plně automatickým systémům, které se jsou schopny zpracovávat stále větší objem dat a platebních příkazů bez toho, aniž by v nich musel uživatel a zaměstnanec banky udělat nějaký manuální zásah. Tento způsob zpracování platebních příkazů, ať už došlých ze zahraničí, nebo elektronicky obdržných od klientů banky prostřednictvím elektronického bankovníctví a zaslaných do zahraničí, se nazývá Straight Through Processing, zkráceně STP. Banka, která nemá systém, který je schopen STP zpracování dat, nemůže cenou svých služeb konkurovat ostatním bankám na trhu.

Právě tlak bank na stále vyšší procento STP plateb s sebou nesly i vyšší nároky na systémy přenosu informací a širší korespondenční síť. Systém SWIFT postupem času vyvíjel stále detailnější a standardizovanější formy přenosu informací a formátů platebních příkazů. V roce 2003 přichází s novinkou platebního příkazu MT103 a MT103+, které rozšířily stávající formát klientského platebního příkazu MT100 o některá políčka, určující bližší specifikaci platebního příkazu pomocí kódových slov. Například použití kódového slova SDVA v poli 23E⁸ informovalo banku příjemce, aby zpracovala platební příkaz bez valutové korekce (SDVA = Same Day Value). Banka tak věděla, jak platbu zpracovat aniž by musela platbu zastavovat. Dříve by musela být informace o této valutové korekci zaznamenána v jiném, neautomatickém poli, takže banky museli manuálně zpracovávat všechny platební příkazy, aby o tyto informace nepřišly.

Banky také směřovaly své aktivity k rozšíření své sítě korespondenčních bank. Na každou měnu, kterou byla banka schopna poslat do zahraničí, existovala minimálně jedna korespondenční banka v dané zemi, která prostředkovala zaslání finančních prostředků do banky příjemce. Dnes již není neobvyklé, že jedna banka drží své Nostro účty u více bank ve stejné měně, a to vše z důvodu ušetření poplatků a hlavně urychlení přenosu informací pro svého klienta.

⁸ PŘÍLOHA A – příklad platebního příkazu MT103

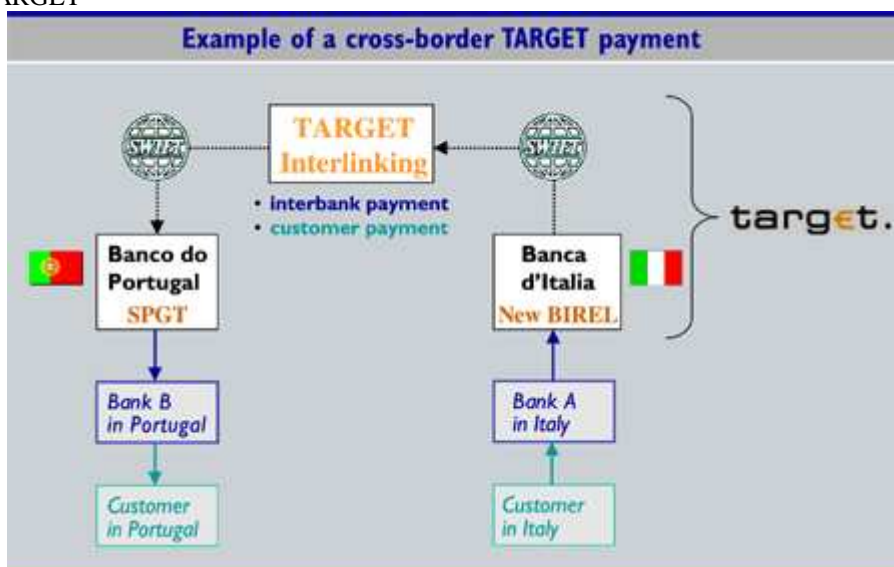
3.2.1 Vstup České republiky do EU

Vstup České republiky do EU byl dalším významným milníkem na cestě ke globalizaci ZPS v České republice. Od 1. května roku 2004 mají tedy banky možnost využívat nových možností, které jim Evropské společenství nabízí, ale musí také čelit daleko větší konkurenci a odlišné právní úpravě, než před vstupem do EU.

3.2.1.1 Clearingové systémy v rámci Evropské unie

Systém **TARGET**⁹ = Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System je založen na systémech národních bank. Členem TARGET je také Evropská centrální banka. Je to decentralizovaný mechanismus propojující lokální systémy RTGS (Real-Time Gross-Settlement) v Evropě. Je zaměřen na převody plateb v rámci měnové politiky a pro vypořádání plateb vysokých částek. Po zavedení EURO měny umožnil provádět bezhotovostní převody prostřednictvím celoevropského platebního systému.

Obrázek 3. TARGET

Zdroj: <<http://www.ecb.eu/>>

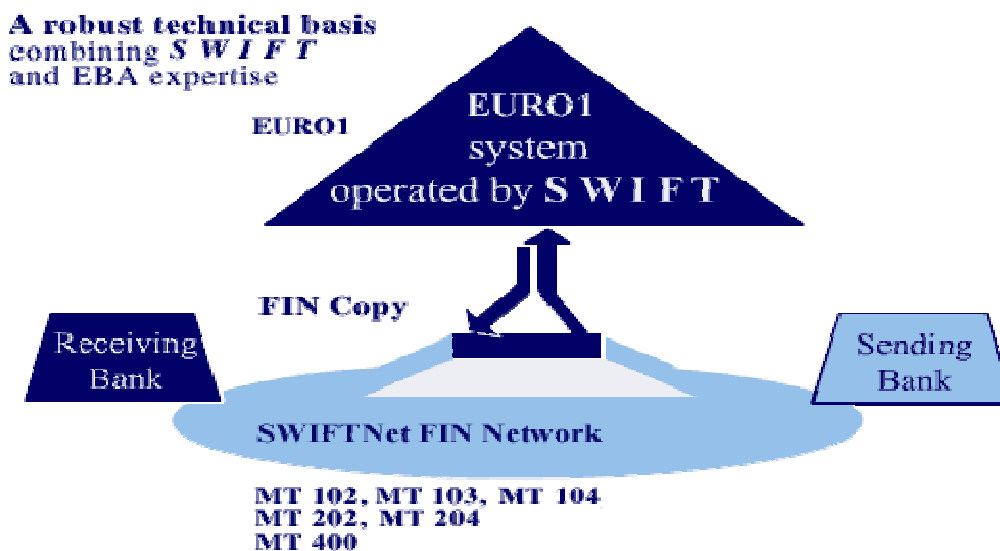
TARGET2 – postupná náhrada systému TARGET. Také decentralizovaný mechanismus, propojující lokální systémy, avšak jiná koncepce systému. Je vytvořen na jedné technické platformě sdílené všemi zapojenými centrálními bankami. Zahájení pilotního provozu v systému TARGET2 proběhlo v polovině roku 2007.

⁹ <<http://www.ecb.int/ecb/legal/1003/1349/html/index.en.html/>>

EBA Clearing = European Banking Association založená jako ECU Banking Association v Paříži v roce 1985. Provozuje soukromý systém Clearingu. Má vlastní zúčtovací společnost, která provozuje 3 zúčtovací systémy budované postupně v souladu s vývojem na světovém trhu plateb:

- **EURO1¹⁰** - platební systém pro přeshraniční transakce velkého objemu v EUR mezi bankami patřící do Evropské unie. Tyto platby jsou prováděny a zúčtovány na konci dne systémem TARGET. Účastníci jsou komerční banky s přímým přístupem na TARGET a kapitálem v minimální výši 1,25 miliardy EUR.

Obrázek 4. Systém EURO1

Zdroj: <<http://www.abe.org/>>

- **STEP1** – Členství v systému STEP1 k provádění přeshraničních platebních transakcí v rámci eurozóny není limitováno výší kapitálu a je určeno pro banky, které nesplňují striktní požadavky pro přímý přístup do systému EURO1.
- **STEP2** – systém pro dávkové zpracování plateb. Zpracovává transakce do výše 50.000,- EUR včetně a tyto transakce musí osahovat IBAN (International Bank Account Number), neboli mezinárodní formu čísla účtu příjemce a BIC kód banky příjemce. Vypořádání plateb s nízkou hodnotou probíhá až následující den prostřednictvím systému EURO1. Systém byl uveden do provozu v dubnu 2003.

¹⁰ <<http://www.abe.org/>>

Obrázek 5. Systém STEP2

SWIFTNet solution for EBA STEP2 - Pan-European ACH

The diagram illustrates the SWIFTNet solution for EBA STEP2. It features a central icon of a building labeled 'EBA STEP2'. Four arrows point from this central icon to four surrounding icons of buildings, each labeled 'Direct Participant'. Below the diagram, the text reads 'SWIFTNet solution for EBA STEP2'. At the bottom left, there is a small globe icon and a legend: a double-headed arrow labeled 'SWIFTNet FileAct, InterAct and Browse'.

- **EBA Clearing** acting as service provider:
 - Administers its own SWIFTNet service for the STEP2 community
 - Uses SWIFTNet FileAct in many-to-one for payments input and output flows
 - Uses the MT103 and the XML Bulk Credit Transfer messages
 - Uses SWIFTNet Browse for on-line monitoring services
 - Uses Reverse Billing in order to let SWIFT invoice input traffic to senders; output traffic to receivers
- To-date, 70 direct participants access STEP2 over SWIFTNet. More will join in November 2004 and later.
- See <http://www.abe.org> for more info.

slide 37

Zdroj: <<http://www.swift.com/>>

Všechny tyto systémy umožňují bankám v České republice čelit vysoké konkurenci. Využitím evropských clearingových systémů jsou banky schopny převádět EUR měnu rychleji a bez dalších poplatků, které si jinak banky zprostředkovávající přeshraniční platební styk strhávají.

3.2.2 Budoucnost ZPS

Budoucnost ZPS můžeme spatřovat v dvou hlavních proudech. Tím prvním je vybudování jednotných platebních prostorů. Příkladem je jistě SEPA (Single European Payment Area), která vstoupila v platnost 28.ledna roku 2008 a již dnes jsou některé banky v České republice schopny zpracovávat SEPA platby. V zemích, kde je EUR měna měnou lokální bylo zavedení SEPA zpráv samozřejmostí a nutnou podmínkou. Jedním z největších rozdílů mezi platebním příkazem MT103+ a SEPA platbou je bezpochyby formát zprávy. Zatím co MT103+ využívá tzv. FIN formátu platebního příkazu, tedy jasně specifickým rozhraním polí s pevnou délkou, SEPA se vydala odlišnou cestou. Tou je nový formát platebního příkazu - XML¹¹. Výhodou je především variabilita polí, které mohou banky využívat k přenosu dodatečných informací a také rozšíření polí využívaných klienty. SEPA zpráva má i jiné výhody. Jako plně funkční

¹¹ PŘÍLOHA B – příklad XML platebního příkazu SEPA

clearingový formát platebního příkazu mohou banky, které SEPA zprávy odesílají, kumulovat tyto platební příkazy do jedné hromadné zprávy a teprve poté jí odeslat do zúčtovacího centra clearing EU. Ušetří tak na poplatcích za počet transakcí.

Druhým trendem je jistě zlepšení systémů ZPS s důrazem na zvýšení STP zpracování platebních příkazů. Banky budou chtít zpracovávat stále větší objemy platebních příkazů, ale na druhou stranu budou chtít ušetřit na mzdových nákladech. K tomu jim mají dopomoci právě automatizované systémy ZPS s vylepšeným napojením na ostatní systémy banky.

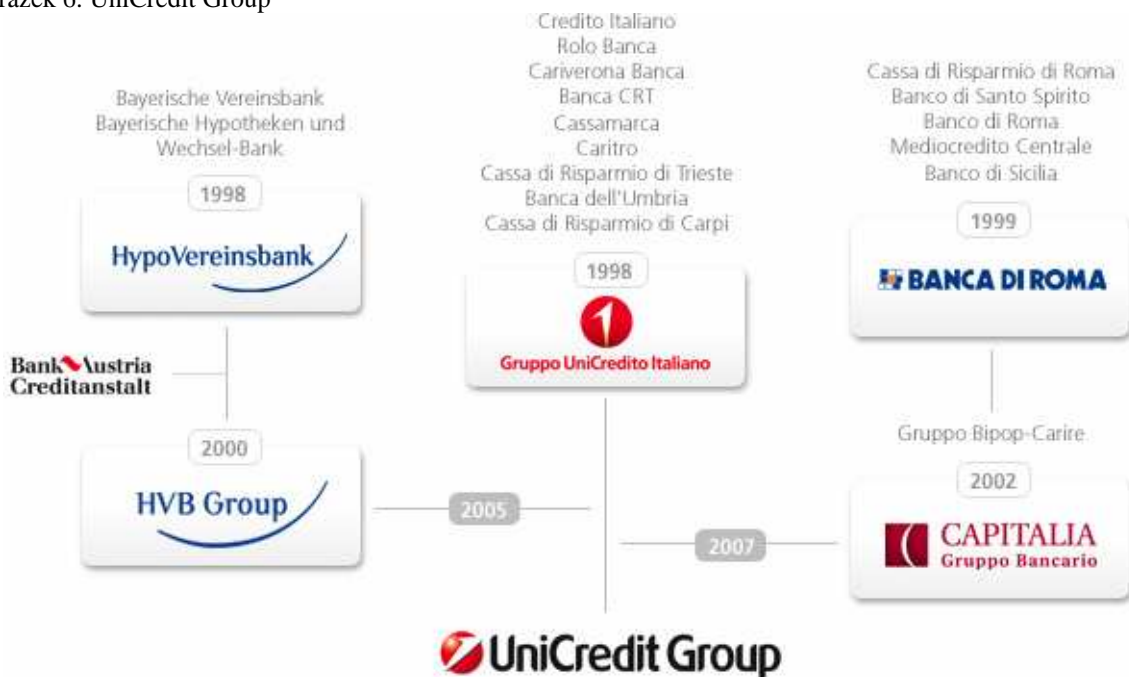
Praktická část

4 UniCredit Bank Czech Republic a.s. a její ZPS

Pro praktickou část mé bakalářské práce jsem si vybral modelový příklad zpracovávání přeshraničních platebních příkazů v UniCredit Bank Czech Republic, a.s. Praha. Tato banka v České republice vznikla postupnými fúzemi bank Creditanstalt a.s. a Bank Austria a.s., jejichž fúze dala v roce 1998 vzniknout nové bance pod názvem Bank Austria Creditanstalt, a.s.. K nově vzniklé bance se v roce 2000 připojila německá HypoVereinsbank CZ a vznikla HVB Bank Czech Republic a.s.. Konečně v listopadu roku 2007 vzniká UniCredit Bank Czech Republic, a.s. spojením HVB Bank a Živnostenské banky.

UniCredit Bank Czech Republic, a.s. (dále jen UniCredit Bank) patří do skupiny UniCreditGroup, která se díky svým aktivitám a mnoha slučováním stala jednou z největších bank v Evropě.

Obrázek 6. UniCredit Group

zdroj: <<http://www.unicreditgroup.eu/>>

4.1 Koncernové výhody ZPS

Na ZPS v UniCredit Bank měla vliv především strategie zpracovávání přeshraničních platebních příkazů v rámci skupiny HVB Group. Banky, které do této skupiny patřily, se vždy snažily o využívání výhod rozsáhlé sítě svých poboček na území střední a východní Evropy. Strategií banky bylo přilákání nadnárodních společností, jimž se poté poskytovaly výhody v rámci celé HVB Group.

Jednou z pilotních výhod pro klienty HVB Group bylo zavedení koncernových plateb. Jednalo se o nastavení speciálních podmínek využívaných pro platby, které směřovaly opět na účty klientů HVB Group. Banky od obdržení přeshraničního platebního příkazu od svého klienta garantovaly připsání finančních prostředků příjemci do dvou pracovních dnů. Spolu s rychlejším převodem finančních prostředků banka nabízela i výhodnější poplatek za zpracování jak vyšlé tak došlé koncernové platby.

Banky patřící do koncernu HVB Group měly mezi sebou i další dohody, které jim snižovaly náklady na přeshraniční platební styk. V rámci celé skupiny existoval systém přenosu informací o platebních příkazech, které již nezajišťovala společnost SWIFT, ale jednalo se interní systém podobný právě systému SWIFT. Dalším opatřením bylo reciproční vedení Nostro a Loro účtů bank v rámci HVB Group. Samozřejmostí je, že každý člen skupiny má přístup na svůj lokální clearing. Ten byl využíván jako nejlevnější a nejrychlejší způsob převodu finančních prostředků ve prospěch klientů jiných bank.

4.1.1 Malý příklad výhody koncernové platby

Představme si platební příkaz podaný klientem HVB Bank ve Slovinsku k převodu 100.000,- CZK ve prospěch konečného příjemce, který má účet v Komerční bance, Praha. Banka odesílatele má dvě možnosti jak provést převod finančních prostředků ve prospěch konečného příjemce.

A) **Přímé zapojení korespondentů.** Jde o způsob přenosu informací, kde banka plátce zasílá přímý platební příkaz na konečnou banku příjemce a zároveň mezibankovní vyrovnání finančních prostředků, které nazýváme krytí k přímému platebnímu příkazu. Prakticky banka plátce, v našem případě HVB Bank Slovinsko, zašle přímý platební příkaz (MT103) na Komerční banku Praha. Tento platební příkaz je jen nositelem informace o tom, kdo je konečný příjemce finančních prostředků a jakým způsobem obdrží Komerční banka Praha fyzicky částku CZK 100.000,-, kterou má dále převést na svého klienta. HVB Bank Slovinsko musí tedy ještě odeslat druhý, tentokrát platební příkaz k mezibankovnímu převodu částky CZK 100.000,- ve prospěch Komerční banky Praha. Ten je odeslán na banku, kde HVB Bank Slovinsko vede svůj Nostro účet v CZK, tedy HVB Bank Czech Republic, a.s. Praha (dále jen HVB Bank Praha)

B) **Sériové zapojení korespondentů – koncernová platba.** U tohoto způsobu banka plátce zašle jen jediný platební příkaz na banku, u které vede svůj Nostro účet a ta poté, využitím lokálního clearingů, převede finanční prostředky přímo na účet konečného příjemce. U našeho

případu HVB Bank Slovinsko zasílá platební příkaz MT103 na HVB Bank Praha a zároveň přepisuje na svůj Nostro účet u HVB Bank Praha částku CZK 100.000,-. HVB Bank Praha přeposílá platební příkaz do clearingů České Národní banky, která zajistí převod peněz na konečnou banku příjemce. Ta automaticky zpracuje tuto platbu jako došlý tuzemský příkaz a kredituje svého klienta.

Přehled poplatků a času na převod finančních prostředků:

Poplatky*				
	HVB Slovinsko	SWIFT	HVB Praha	KB Praha ¹²
Varianta A	780,-	2 * 0,5	0,-	900,-
Varianta B	780,-	0,-	250,-	5,-

*Poplatky v CZK a dle platných sazebníků bank

Doba převodu (v pracovních dnech)			
	HVB Slovinsko odeslání	HVB Praha přeoslání	KB Praha připsání
Varianta A	2	0	1
Varianta B	1	1	1

Na první pohled je zřejmé, že díky koncernovým výhodám bude platba levnější jak pro konečného příjemce, tak pro banku odesílatele. Ta nemusí platit poplatek za přenos informací prostřednictvím systému SWIFT. Navíc poplatek za přeshraniční platební styk, který by si mohla na této transakci zaúčtovat Komerční banka Praha bude stržen HVB Bank Praha. Tím zůstanou veškeré poplatky ve skupině HVB Group.

4.2 Systém Global PAYplus jako řešení ZPS v UniCreditGroup

Již od vzniku HVB Group se tato skupina musela zamyslet nad dalším vývojem svých systémů, aby mohli uspokojit zvyšující se nároky na poskytované služby spolu s automatizací procesů. Jedním ze systémů, který musel projít výraznou změnou byl systém pro zpracování přeshraničních platebních příkazů. V roce 2002 HVB Group vypsal soutěž na systém pro ZPS. Vítězem soutěže se stala izraelská společnost Fundtech¹³. Ta nabídla svůj systém Global

¹² <http://www.kb.cz/cs/inf/pricelist_interest_rates_index.shtml/>

¹³ <<http://www.fundtech.com/>>

PAYplus (dále jen GPP), který splňoval všechny požadavky HVB Group na plně automatizovaný systém ZPS.

Jedním z výhod tohoto systému je možnost automatického zpracování došlých i vyšlých přeshraničních platebních příkazů bez nutnosti manuálního zásahu lidské ruky, neboli STP. Systém GPP je také schopen držet krok s vývojem celého přeshraničního platebního styku. Vývojáři společnosti Fundtech zaručovali sledování trendů a včasnou implementaci nových funkcí, jakou je například SEPA transfer.

HVB Group se rozhodla pro systém GPP s jasnou vizí. Implementovat tento systém do všech svých poboček ve střední a východní Evropě s možností založení jednoho servisního centra, které bude administrovat tento systém. V současné době je systém GPP rozšířen do poboček bank skupiny UniCreditGroup v České republice, Slovinsku, Slovensku, Rumunsku, Maďarsku, Bosně, Srbsku, Litvě, Lotyšsku, Estonsku a Chorvatsku.

4.2.1 Základní charakteristiky systému GPP

Systém GPP byl vyvinut na bázi Microsoft SQL. Tato platforma dovoluje vytváření tzv. pravidel, která svojí použitelností a jednoduchostí přináší hlavně uživatelům systému GPP vysokou flexibilitu v nastavení. Systém samotný v sobě nese jen základní funkčnosti ZPS a logiku účtování, ale díky pravidlům může být systém přizpůsoben rozdílným požadavkům jakékoli banky.

Pravidla v systému GPP se dotýkají opravdu všech oblastí zpracování přeshraničního platebního styku. Jedná se hlavně o generování poplatků, valutových korekcí, přiřazení správného či speciálně vypočteného kurzu, natrasování či způsob odeslání platebního příkazu.

Základní funkčnosti systému GPP spočívá v kontrole a derivaci debetních a kreditních čísel účtů, veškerou kontrolu všech informací na platebním příkaze, zasílání platebního příkazu do ostatních systémů (jako např. účetní systém banky, lokální clearing) a jiné.

Spojením základních funkčností systému GPP s vytvořenými pravidly dostáváme jednotný celek systému ZPS, který je schopen automatického zpracování přeshraničních platebních příkazů. Uživatel pracující v systému GPP již nemusí přemýšlet nad podmínkami konkrétního klienta. Pokud zpracovává došlý platební příkaz systém GPP sám namapuje všechny detaily platebního příkazu do správných políček a pokusí se platbu zpracovat. Pokud se například objeví chyba v bankou chybně zadaném čísle účtu příjemce, uživatel pouze vyplní toto číslo

účtu do správného políčka a systém GPP za něj udělá zbytek. Zkontroluje, zda uživatelem vepsané číslo účtu příjemce je správné, vyhledá debetní číslo účtu příjemce na základě informací na platebním příkazu, vygeneruje poplatek za transakci, přiřadí správný kurz a valutovou korekci. Takto připravený platební příkaz zašle do účetního systému banky, od něhož očekává potvrzení o správnosti zaúčtování a platbu zkompletuje. Z pohledu systému GPP je došlý platební příkaz hotov, ačkoli uživatel udělal jen jeden jediný manuální zásah.

Vyšlý platební příkaz se zpracovává obdobně jako došlý. Rozdíl je hlavně ve vstupních datech, které systém GPP obdrží. Klientem zasláný platební příkaz v papírové formě musí být do systému GPP přetypován ručně zaměstnanci banky, tedy uživateli systému GPP. Uživatel vyplní jen ty nejzákladnější informace o platebním příkazu. Je to měna, ve které chce klient platbu provést, částka, debetní číslo účtu klienta, banku příjemce, číslo účtu a název konečného příjemce a popřípadě detaily platby. Těchto 5 základních znaků postačuje systému GPP k tomu, aby sám rozeznal, že se jedná o vyšlý platební příkaz, který je nutno zaslat do banky příjemce. Způsob, který si k tomu vybere (již jednou zmiňované přímé či sériové zapojení korespondentů) záleží pouze na nastavení pravidel. I zde systém GPP automaticky vypočítá poplatek, přiřadí správný kurz a valutovou korekci. Dalším krokem systému GPP je zvolení cesty zaslání platebního příkazu, neboli který z napojených systémů využije. Jestli bude platební příkaz zaslán prostřednictvím systému SWIFT, SEPA či jiného EUR clearingů.

Vyšlý platební příkaz zasláný klientem v elektronické podobě je pro systém GPP podnětem k možnému STP zpracování; provede všechny kontrolní kroky, které nahradí manuální zadání platebního příkazu a pokud jsou data kompletní a správná, stejným způsobem, jako u manuálně zadaného platebního příkazu, platbu zkompletuje.

4.2.1.1 IT infrastruktura

Jelikož jsem vázán smlouvou o mlčenlivosti a zachování obchodního tajemství, nemohu detailně popisovat veškeré technické vybavení, které je nutné k provozu a zabezpečení takového systému, jakým je GPP. Pro účely této práce postačí obecná informace o technickém pozadí systému GPP.

Uživatelé nemají aplikaci GPP přímo nainstalovanou na svém počítači, ale je jim zobrazována prostřednictvím programu Citrix¹⁴. Ten je schopen publikovat jakýkoli jiný program, tedy i

¹⁴ <<http://www.citrix.com>>

GPP, formou tzv. virtuálního počítače. Uživatelům je poté zpřístupněn pouze odkaz na GPP systém na webových stránkách. Po procesu přihlašování jsou uživatelé schopni se přihlásit do samotného systému GPP z kterékoli části světa a prakticky z jakéhokoli počítače.

Komunikaci mezi systémem GPP a ostatními systémy, jako SWIFT, účetní systém banky apod., je zajišťován prostřednictvím MQSeries, který přenáší jakákoli data v předem specifikovaném formátu. Tím je vyvoláno spojení mezi všemi systémy, které musí pracovat společně.

4.2.2 Multi-offisové prostředí

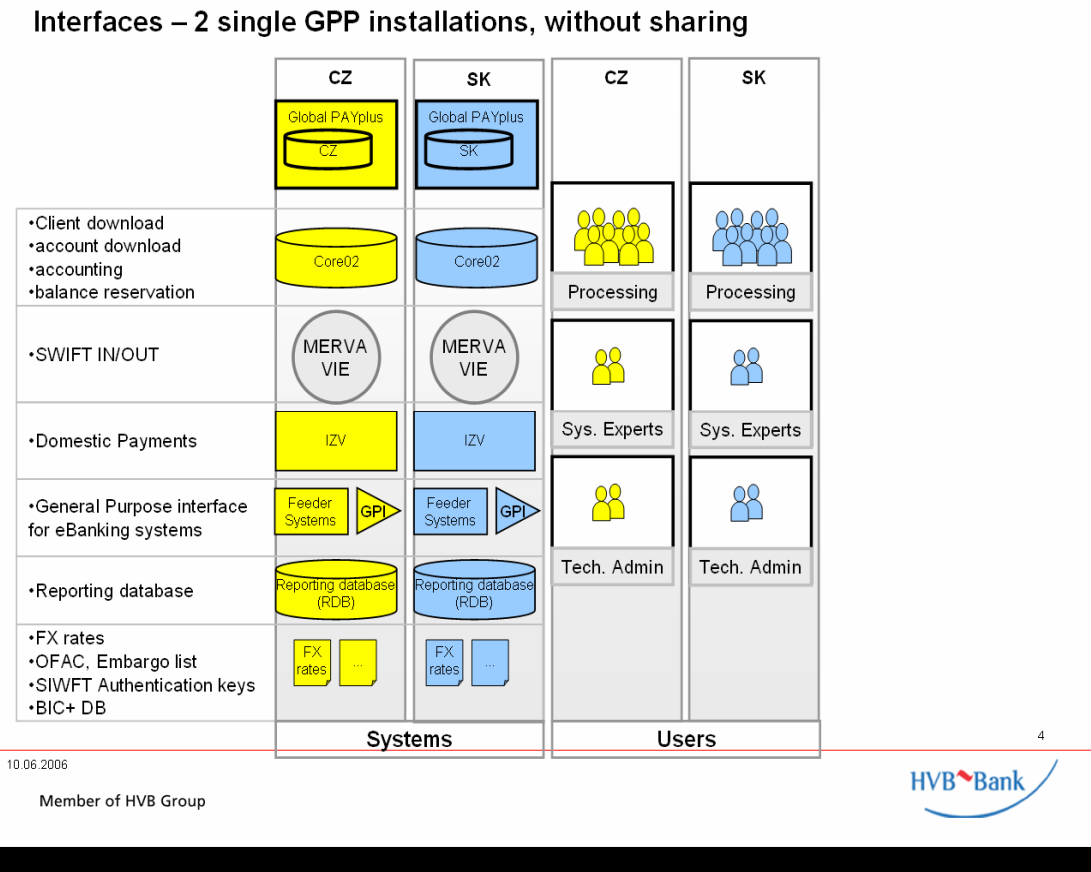
V roce 2004 byl systém GPP zaveden do třech pilotních zemí, aby se prokázala jeho schopnost a slibovaná všestrannost. Každá země měla systém GPP nainstalovaný na svých serverech a v té době ještě neexistovala jejich vzájemná provázanost. Proto se již následující rok začíná uvažovat o zřízení regionálního servisního centra, které by spravovalo systém GPP jak po stránce IT tak aplikační podpory. V roce 2005 tak vzniká v České republice regionální servisní centrum pod obchodním názvem BTS s.r.o. (Banking Transaction Services, s.r.o.), které má na starosti implementaci systému GPP do celé střední a východní Evropy a zároveň její technickou a aplikační podporu.

Nezbytnou podmínkou bylo převedení systému GPP do tzv. multi-offisového prostředí. To představovalo především vyvinout v systému GPP možnost sdílení globálních dat mezi ostatní členy multi-offisového prostředí a zároveň striktní rozdělení dat a funkcí dle specifikací jednotlivých zemí. Jako příklad globálních dat bych uvedl: seznam BIC kódů, funkčnost kódových slov, informace o členství bank v jednotlivých clearingových systémech, globální trasování či embargo list (list vedoucí k zabránění legalizace z výnosů trestné činnosti a praní špinavých peněz). Specifická data, která musela být zachována pro jednotlivé členy představují: seznam klientů a účtů banky, nastavení poplatků, valutových korekcí a jiná specifika, jimiž se jednotlivé země mohou od sebe lišit. Například v Rumunsku je povinnost reportovat přeshraniční platební příkazy jejich národní bance daleko podrobněji, než na Slovenku či v České republice, kde od ledna 2008 již tato povinnost není.

Vytvoření regionálního servisního centra mělo značné výhody hlavně v oblasti IT. Po připojení země do multi-offisového prostředí GPP prakticky odpadá veškerá IT administrativa na straně připojující se země a o vše se stará jen jediná společnost. Pro tu již není rozdíl, jestli

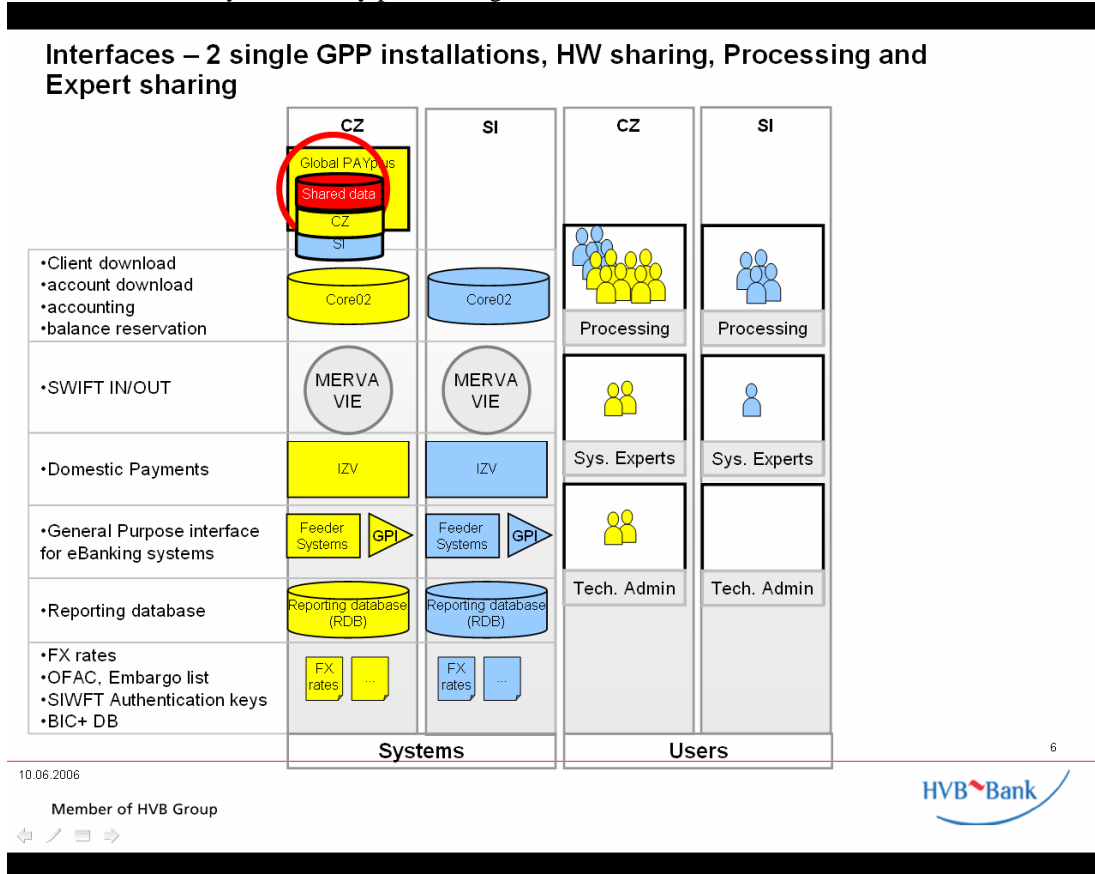
po stránce IT podporuje 30 uživatelů z jedné země nebo 400 uživatelů z dvanácti různých zemí. Systém GPP pracuje stále na stejném softwaru a využívá stejné databáze. Takto lze ušetřit obrovské náklady v oblasti softwaru i na IT administrátory systémů ZPS v jednotlivých zemích.

Obrázek 7. Architektura dvou nezávisle fungujících systémů, které jsou na sobě nezávislé

Zdroj: Prezentace RSC Business Workshop v HVB Bank Praha 2. 11. 2005

Obrázek 8. Architektura systému, který používá regionální servisní centrum

Zdroj: Prezentace RSC Business Workshop v HVB Bank Praha 2. 11. 2005

4.2.3 Outsourcing v systému GPP

Outsourcing je proces, při kterém společnost deleguje vedlejší činnosti ze své interní struktury na externí společnost, která se specializuje na provádění těchto operací. V systému GPP může mít outsourcing dvě podoby.

Jednou z ní je částečný outsourcing, kdy platební styk je prováděn přímo v dané zemi a v regionálním servisním centru je poskytována IT podpora, podpora v nastavení systému, případné testování nových funkcí a nezbytné know-how. Druhou podobou je takzvaný úplný outsourcing, kdy kromě výše uvedených služeb regionální servisní centrum provádí i kompletní zpracování přeshraničních platebních příkazů. V tomto případě musejí pracovníci regionálního servisního centra detailně znát nejen procesy zpracování, ale i právní úpravu dané země pro dodržování příslušných nařízení včetně regionálních zvyklostí.

Na konci roku 2007 provozovatel regionálního servisního centra společnost BTS zajišťovala přístupnost a funkčnost systému GPP v jedenácti pobočkách skupiny UniCreditGroup. Jak

jsem již zmínil jsou to pobočky v České republice, Slovinsku, Slovensku, Rumunsku, Maďarsku, Srbsku, Litvě, Lotyšsku, Estonsku, Chorvatsku a v Bosně. Z těchto jedenácti entit využívají úplného outsourcingu pobočky v České republice a na Slovensku. Delegování činnosti zahraničního platebního styku v České republice na společnost BTS bylo logickým vyústěním založení regionálního servisního centra právě v České republice. Úplný outsourcing přeshraničních platebních příkazů slovenské pobočky UniCredit Bank byl umožněn především shodným způsobem zpracování přeshraničních platebních příkazů a také celková blízkost kultury a jazyka.

Plány do budoucna společnosti BTS jsou spojeny se strategií skupiny UniCreditGroup a dají se vnímat jako velice ambiciózní. Ještě v letošním roce bude zaveden systém GPP do pobočky v Bulharsku a jedná se i o několika dalších zemí. Tak by společnost BTS poskytovala částečný nebo úplný outsourcing zpracování přeshraničních platebních příkazů prakticky pro celou střední a východní Evropu.

Závěr

Pojem globalizace má ve svém slovníku téměř každý člověk, ale zároveň většina z nich má rozdílné představy o tom, co to vlastně globalizace je. V oblasti bankovního provozu se globalizace projevuje především v technologiích, kterých tento sektor bankovních služeb používá. Bankovní provoz, v bance nazývaný jako back office, se prakticky dělí na oddělení platebního styku, vedení účtů, elektronického bankovníctví a treasury back office.

Pozice zahraničního platebního styku v bance roste s počtem prováděných transakcí a hlavně objemem finančních prostředků, které banka odesílá nebo přijímá ze zahraničí. Poplatek již není nejdůležitějším výnosem, ale právě možnost banky obchodovat s krátkodobě svěřenými finančními prostředky nabírá na velkém významu.

Historie zahraničního platebního styku není nikterak dlouhá. Až vývoj nových komunikačních systémů napomohl mohutnému rozvoji v této oblasti. Česká republika zažívala boom v oblasti zahraničního platebního styku v devadesátých letech hlavně díky pobočkám zahraničních bank, které zde otevřely svá obchodní zastoupení. Současnost zahraničního platebního styku je plně v rukou automatizovaných systémů, které jsou schopny zpracovat přeshraniční platební příkazy bez zásahu lidského faktoru.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo uvedení technologií, jež mají vliv na vývoj v oblasti zahraničního platebního styku a také vyvolání myšlenky, zda by bylo možné, aby v budoucnosti existovala pouze jediná společnost zabývající se zpracováním přeshraničních platebních příkazů. Jedním z nejdůležitějších milníků ve vývoji a standardizaci zahraničního platebního styku byl systém SWIFT, zabezpečující přenos informací mezi bankami. Na jeho základech se tvořily i ostatní systémy komunikující s bankou. Jako příklad lze uvést systém elektronického bankovníctví.

Jako praktický příklad uvádím zpracování přeshraničních platebních příkazů v UniCredit Bank a vytvoření regionálního servisního centra, které zajišťuje systém zahraničního platebního styku pro dvanáct poboček UniCreditGroup a ukazuje na trend vyčleňování bankovního provozu z činností banky.

Osobně si však nemyslím, že by mohla existovat pouze jediná společnost zajišťující zpracování přeshraničních platebních příkazů pro všechny banky světa, ale budoucnost vidím ve vytváření specializovaných center, které budou spravovat a administrovat systémy back officeových činností pro fúzemí vzniklé skupiny bankovních domů. Ať už přijde klient se svým platebním příkazem do pobočky Citibank v Praze či v Hong Kongu, tento příkaz bude

zpracován v jednom servisním centru zajišťující tento servis pro celou síť poboček Citibank. Tím bude mít každá bankovní korporace vytvořeno své vlastní centrum, kam bude směřovat své provozní činnosti, aby minimalizovala náklady na drahou IT infrastrukturu v každé pobočce a zároveň snížila na minimum pracovní sílu zautomatizováním svých procesů.

Seznam použitých zdrojů

- [1] Mezřický, Václav. *Globalizace*. 1 vydání, Praha. 2003, ISBN 80-7178-748-5
- [2] Revenda, Zbyněk a kolektiv autorů. *Peněžní Ekonomie a Bankovníctví*. 2. vydání, Praha, Management Press, 1998. ISBN 80-85943-49-2
- [3] Zákon č.21/1992 Sb, o bankách, §1, odst.1.
- [4] Samuelson, Paul A., Nordhaus, William D. *Ekonomie*. Praha, Nakladatelství Svoboda, 1991. ISBN 80-205-0192-4
- [5] Szmukler, Daniel. *EBA clearing* [online]. c1998, <<http://www.ebaclearing.eu/>>
- [6] S.W.I.F.T. SCRL. *SWIFT* [online]. c2001, <http://www.swift.com/index.cfm?item_id=43232>
- [7] European Central Bank, *TARGET* [online]. c2005, <<http://www.ecb.int/ecb/legal/1003/1349/html/index.en.html>>
- [8] A && L soft, s.r.o. *SIM Toolkit* [online]. c2000, <<http://www.alsoft.cz/products/Applications/OL30/Distribucni-kanaly/OL-SIM-Toolkit.html>>
- [9] Schlossberger, Otakar. *Platební styk*. Praha. Bankovní institut – vysoká škola, 2005. ISBN 80-7265-072-6
- [10] Schlossberger, Otakar. *Platební styk 2*. Praha. Bankovní institut – vysoká škola, 1997.
- [11] Jeníček, Vladimír. *Globalizace*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 2000. ISBN 80-245-0039-6
- [12] Fundtech ltd. *Global PayPlus User Guide*
- [13] Fundtech ltd. *Global PayPlus Technical Guide*

Seznam obrázků

Obrázek 1. SWIFT	20
Obrázek 2. Zabezpečení Online Banking.....	22
Obrázek 3. TARGET	28
Obrázek 4. Systém EURO1.....	29
Obrázek 5. Systém STEP2.....	30
Obrázek 6. UniCredit Group	33
Obrázek 7. Architektura dvou nezávisle fungujících systémů, které jsou na sobě nezávislé	39
Obrázek 8. Architektura systému, který používá regionální servisní centrum.....	40

Seznam příloh

Příloha A – Příklad platebního příkazu ve formátu FIN – MT103

Příloha B – Příklad platebního příkazu ve formátu XML – SEPA

Příloha A

{1:F01BACXCZPPAXXX4065689362}{2:O1031558080410KOBSMK2XAXXX519997129
00804101558N}{4:
:20:83198385/1113/AM
:23B:CRED
:32A:080410EUR2000,
:50K:/MK07300701002074894
KAMELIJA ZORAN DOOEL SKOPJE,
UL.KOCO RACIN BR.20 SKOPJE
R.MACEDONIA
:53A:BKAUATWW
:59:/CZ21200000668585540016
FINAL BENEFICIARY S.R.O.
11000 PRAGUE
CZECH REPUBLIC
:70:INVOICE 2008
:71A:SHA
-}{5:{MAC:6BF629B4}{CHK:EB726CF37264}}

Příloha B

```
<?xml version="1.0"?>
<Document xmlns="urn:iso:std:iso:20022:tech:xsd:pacs.008.001.01">
  <pacs.008.001.01>
    <GrpHdr>
      <MsgId>pacs.008.001.0120080410120900200001</MsgId>
      <CreDtTm>2008-04-10T12:09:50</CreDtTm>
      <NbOfTx>1</NbOfTx>
      <TtlIntrBkStlmAmt Ccy="EUR">10000</TtlIntrBkStlmAmt>
      <IntrBkStlmDt>2008-04-10</IntrBkStlmDt>
      <StlmInf>
        <StlmMtd>CLRG</StlmMtd>
        <ClrSys>
          <Prtry>ST2</Prtry>
        </ClrSys>
      </StlmInf>
      <InstdAgt>
        <FinInstnId>
          <BIC>BACXCZPP</BIC>
        </FinInstnId>
      </InstdAgt>
    </GrpHdr>
    <CdtTrfTxInf>
      <PmtId>
        <InstrId>FBA44588545</InstrId>
        <EndToEndId>NOTPROVIDED</EndToEndId>
        <TxId>wKhtN5ADJ4YAAAEZLfeEEwFv</TxId>
      </PmtId>
      <PmtTpInf>
        <SvcLvl>
          <Cd>SEPA</Cd>
        </SvcLvl>
      </PmtTpInf>
      <IntrBkStlmAmt Ccy="EUR">10000</IntrBkStlmAmt>
      <ChrgBr>SLEV</ChrgBr>
      <Dbtr>
        <Nm>Konrad A. Holtz AG</Nm>
        <PstlAdr>
          <AdrLine>Gutenbergstr. 1-3</AdrLine>
          <AdrLine>95512 Neudrossenfeld</AdrLine>
          <Ctry>DE</Ctry>
        </PstlAdr>
      </Dbtr>
      <DbtrAcct>
        <Id>
          <IBAN>DE9277390000000018341</IBAN>
        </Id>
      </DbtrAcct>
      <DbtrAgt>
        <FinInstnId>
          <BIC>GENODEF1BT1</BIC>
        </FinInstnId>
      </DbtrAgt>
      <CdtrAgt>
        <FinInstnId>
          <BIC>BACXCZPP</BIC>
        </FinInstnId>
      </CdtrAgt>
      <Cdtr>
        <Nm>PRESS PRESS PRESS HOLDING </Nm>
        <PstlAdr>
          <Ctry>CZ</Ctry>
        </PstlAdr>
      </Cdtr>
      <CdtrAcct>
        <Id><IBAN>CZ862700000012345610002</IBAN> </Id>
      </CdtrAcct>
      <RmtInf>
        <Ustrd>LR. VEREINBARUNG</Ustrd>
      </RmtInf>
    </CdtTrfTxInf>
  </pacs.008.001.01>
</Document>
```